

Finansdepartementet
103 33 Stockholm
Er referens: Fi2018/01418/DF

Betänkandet Juridik som stöd för förvaltningens digitalisering, SOU 2018:25

En effektiv och innovativ statsförvaltning bidrar enligt Arbetsgivarverket väsentligt till Sveriges utveckling. Utvecklingen och användandet av digitala tjänster innebär en ökad flexibilitet och en förbättrad service. Arbetsgivarverket delar utredningens uppfattning att de centrala värdena i den svenska förvaltningen måste vara en bas för den digitala förvaltningen och att ny lagstiftning som syftar till att undanröja hinder för digitalisering ska ske i samklang med dessa värden.

Generellt sett ställer sig Arbetsgivarverket positivt till utredningens förslag, som är genomarbetade. Såvitt Arbetsgivarverket kan bedöma träffar de förslag som utredningen ger de områden där ytterligare lagstiftning förväntas förenkla förvaltningens digitalisering.

Arbetsgivarverket, som svarar på betänkandet utifrån sitt perspektiv som förvaltningsmyndighet, lämnar följande synpunkter.

Angående den föreslagna lydelsen av 4 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (se avsnitt 7.7.3) ser Arbetsgivarverket gärna att det klargörs vad som ska träffas av bestämmelsen. Det har enligt Arbetsgivarverkets erfarenhet förekommit att bestämmelsen i sin nuvarande lydelse har tolkats som att handlingar som myndigheten tar del av under handläggningen av ett ärende, till exempel för att göra research, ska tillföras handlingarna i målet eller ärendet. Arbetsgivarverket tror inte att detta är avsikten utan att bestämmelsen är tänkt att omfatta sådana uppgifter som har tillfört handläggningen någonting i sak, till exempel sådana som hämtas från ett register. Den nya formuleringen undanröjer inte nödvändigtvis de oklarheter som föreligger.

Arbetsgivarverket välkomnar de lagförslag som syftar till att öka myndigheternas digitala kommunikation med enskilda. I synnerhet gäller detta den nya huvudregeln om digital kommunikation i 8 a § förvaltningslagen, som kan förväntas öka effektiviteten i förvaltningen.

Arbetsgivarverket anser dock att bestämmelsen om tillhandahållande av digitala mottagningsfunktioner i den föreslagna 7 a § förvaltningslagen kan förtydligas.

I ljuset av skälen för utredningens förslag (se avsnitt 8.3.3) förefaller det som att tanken är att sätta en målsättning för myndigheter att tillhandahålla en säker digital mottagningsfunktion. Arbetsgivarverket ställer sig dock frågande till om förslaget skapar tydliga incitament till att införa säkra digitala mottagningsfunktioner. Dessutom är det oklart vilken skyldighet som åläggs myndigheterna. Detta eftersom bestämmelsen kan tolkas som den ska anses ha följts om en myndighet använder e-post i de fall det är tillräckligt säkert, men saknar digital mottagningsfunktion för kommunikation som e-post inte är tillräckligt säker för. Det behöver därför klargöras om förvaltningen är skyldig att tillhandahålla en säker digital mottagningsfunktion för de fall då e-post inte är tillräckligt säkert.

Utredningen redogör i anslutning till den föreslagna lydelsen av 10 kap 2 a § OSL och lag om tystnadsplikt vid utkontraktering av teknisk bearbetning och lagring (se avsnitt 10.4–10.7) för behovet av en författningsreglerad tystnadsplikt. Ett sådant behov finns enligt utredningen vid utkontraktering som medför att sekretesskyddade uppgifter lämnas till privata leverantörer. Förslaget utgörs dock av en sekretessbrytande bestämmelse och motsvarande författningsreglerad tystnadsplikt som endast omfattar utkontraktering för teknisk bearbetning eller lagring. Förslaget svarar därmed inte helt och hållet upp mot den brist i lagstiftningen som påpekats av utredningen.

Utredningen menar att visst behov av tystnadsplikt utanför tillämpningsområdet för förslaget bör omhändertas i sektorlagstiftning. Det är dock troligt att myndigheter vars verksamhet inte omfattas av sektorlagstiftning också har behov av att utkontraktera tjänster utanför tillämpningsområdet. Arbetsgivarverket anser därför att det även bör utredas om det finns förutsättningar att införa en tystnadsplikt för andra tjänster än sådana som endast utgörs av teknisk bearbetning eller lagring. Enligt Arbetsgivarverkets uppfattning är det inte idealiskt om en bestämmelse som kunnat omfatta ett vidare område styckas upp. Begränsningen av tystnadsplikten leder till att det måste bedömas om utkontrakterade tjänster endast består i teknisk bearbetning eller lagring. Detta skapar potentiellt tolkningssvårigheter som en mer generell tystnadsplikt vid utkontraktering inte skulle ge upphov till.

Vad gäller förslaget om att den offentliga förvaltningen ska åläggas en skyldighet att lämna uppgifter om IT-kostnader genom en ändring i förordning (2001:100) om den officiella statistiken har Arbetsgivarverket följande synpunkter.

Arbetsgivarverket delar inte utredningens uppfattning att det inte är till hinder att det saknas en enhetlig definition av begreppet IT-kostnader. Osäkerhet kring vilken information som ska lämnas, för vilket syfte och under vilken tid riskerar att leda till att felaktig information lämnas och därmed att spårbarheten blir lidande. Även om bristen på enhetlig definition ger den statistikansvariga myndigheten utrymme för flexibilitet kan inte nödvändigtvis de

uppgiftslämnande myndigheternas modeller för uppgiftsdokumentation och uppgiftslämnande möta detta. För att ge en tydligare riktning bör det i brist på enhetlig definition fastslås för vilket syfte uppgifterna ska lämnas in. Arbetsgivarverket förutsätter att de uppgiftslämnande myndigheternas behov av stöd tillgodoses inom ramen för det uppdrag som ges till statistikansvarig myndighet, enligt förslag Myndigheten för digital förvaltning. Även om den digitala utvecklingen ständigt pågår så måste kraven på återrapportering komma i så god tid innan rapporteringstillfället att myndigheterna har möjligheter att rigga systemen för att svara mot rapporteringskraven.

Utöver ovanstående anser Arbetsgivarverket att man i det fortsatta lagstiftningsarbetet bör ta under övervägande den sammanlagda effekten av de administrativa krav som ställs på de uppgiftslämnande myndigheterna. Det är i sammanhanget viktigt att ökade administrativa krav inte försvårar digitalisering.

Beslut i detta ärende fattas av generaldirektör Eva Liedström Adler. I den slutliga handläggningen deltog kommunikationschef Lars Andrén och verksjurist Elin Hallström, föredragande.

Eva Liedström Adler

Elin Hallström